

Załącznik nr 1
Uchwały Nr XIX/182/12
Rady Miejskiej w Łabiszynie
z dnia 27 grudnia 2012 r.

***GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ INNYCH UZALEŻNIEŃ***

na 2013 rok

Łabiszyn – 27 grudnia 2012 roku

I. WSTĘP

**II. ZADANIA PEŁNOMOCNIKA BURMISTRZA ŁABISZYNA
DS. PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA
UZALEŻNIENIOM**

III. CEL PROGRAMU

IV. DIAGNOZA I OCENA ZAGROŻEŃ

V. ANALIZA BAZY I ZASOBÓW

**VI. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY I OCENY
ZAGROŻENIA ORAZ ANALIZY BAZY I ZASOBÓW**

**VII. REGLAMENTACJA SPRZEDAŻY NAPOJÓW
ALKOHOLOWYCH**

VIII. KIERUNKI DZIAŁAŃ

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

OPRACOWAŁA :
Pełnomocnik Burmistrza Łabiszyna
ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom
Aleksandra Klinger

I. W S T Ę P

„Uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra Narodu, stanowi się, co następuje:

...Art. 4¹. 1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. ...

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust.1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.”

Przedstawiony cytat z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa prawa i obowiązki dla samorządu terytorialnego związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Jednocześnie należy dodać, że ustawa wskazuje również źródło finansowania Gminnego Programu, którym są dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Obecnie, według badań społecznych i badań epidemiologicznych można oszacować, liczbę osób uzależnionych na około 850 tys. Natomiast osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie na około 3,6 mln. Z badań wynika, że 2/3 uzależnionych mężczyzn to osoby stosujące przemoc, a wśród uzależnionych i współuzależnionych kobiet 2/3 to osoby doznające przemocy. Najczęstszym zachowaniem ryzykownym jest picie alkoholu przez młodzież, a kontakt z alkoholem ma za sobą 87,3% gimnazjalistów z klas trzecich. Badania wykazują, że w czasie 30 dni przed dokonywanym badaniem 57,6% 15-latków piło jakiegokolwiek napoje alkoholowe.

Zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą społeczną, której konsekwencji doświadczają członkowie rodzin osób uzależnionych oraz środowisko. Jednakże największe szkody wynikające z nadużywania alkoholu przez dorosłych dotyczą dzieci. Obowiązujący w Polsce systemem diagnostyczny identyfikuje uzależnienie od alkoholu jako zespół właściwości fizjologicznych, emocjonalnych, behawioralnych i poznawczych, które pojawiają się w wyniku wieloletniego używania alkoholu. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, którą przy wdrożeniu odpowiedniego leczenia można zatrzymać. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Jednakże łatwiej jest przeciwdziałać niż leczyć, a więc główne działania skierowane są na zapobieganie. Jednym z najważniejszych kierunków jest prowadzenie działań profilaktycznych poprzez programy edukacyjne dotyczące różnych rodzajów współwystępujących ze sobą środków uzależniających, jak alkohol i narkotyki oraz tytoń. Niezbędne jest łączenie różnorodnych form w działaniach podejmowanych wobec młodych ludzi, szczególnie będących w okresie dorastania.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2013 rok jest kontynuacją zadań realizowanych w poprzednich latach, a równocześnie uwzględnia zapisy wskazane w **Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015** oraz w **Europejskim Planie Działania na Rzecz Zmniejszenia Szkodliwego Spożycia Alkoholu na lata 2012 – 2020**.

Gminny Program zawiera także zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii zapisane w **ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii** oraz działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie **Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łabiszyn na lata 2011 – 2015** – zgodnie z **ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**.

II. ZADANIA PEŁNOMOCNIKA BURMISTRZA ŁABISZYNA DS. PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

Zarządzeniem Nr 3/03 Burmistrza Miasta i Gminy Łabiszyn z dnia 24 stycznia 2003 r. powołany został Pełnomocnik Burmistrza Łabiszyna ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom. Zgodnie z § 3 wymienionego Zarządzenia Pełnomocnik pełni również funkcję Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łabiszynie.

Pełnomocnik odpowiada za pełne oraz efektywne wykonanie Gminnego Programu i realizuje, m.in. zadania :

1. Działanie na rzecz tworzenia i wzmacniania lokalnej koalicji trzeźwościowej, szukanie poparcia dla działań na rzecz zmniejszania rozmiarów problemów alkoholowych oraz innych uzależnień.
2. Przeprowadzanie analizy stanu zasobów i problemów uzależnień w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie Gminy.
3. Przygotowywanie i przedkładanie Burmistrzowi Łabiszyna :
 - projektu Gminnego Programu,
 - projektu Preliminarza na jego wykonanie.
4. Koordynowanie zadań wynikających z Gminnego Programu oraz bieżąca kontrola realizacji poszczególnych zamierzeń.
5. Współpraca z instytucjami, organizacjami, związkami wyznaniowymi działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
6. Uczestniczenie w seminariach i szkoleniach celem posiadania aktualnej wiedzy z zakresu profilaktyki i problematyki dotyczącej uzależnień oraz występowania przemocy, a także znajomości nowelizacji ustaw.
7. Wdrażanie i propagowanie na terenie Gminy kampanii edukacyjnych: lokalnych, regionalnych i ogólnokrajowych.
8. Promowanie lokalnych inicjatyw w dziedzinie profilaktyki uzależnień.

III. CEL PROGRAMU

Gminny Program stanowi kompleksowe podejście do problemu alkoholizmu, narkomanii oraz innych uzależnień występujących w Gminie Łabiszyn. Wieloletnie doświadczenie wskazuje na nieodzowność realizowania Programu przy współudziale wszystkich osób, instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją, kulturą, pomocą społeczną, sportem i rekreacją, wychowaniem w trzeźwości, leczeniem osób uzależnionych, pracą z dziećmi i młodzieżą. Jednocześnie do współpracy w zakresie realizacji Gminnego Programu są zobowiązane organy samorządu terytorialnego. Ponadto niezbędne jest rozwijanie współdziałania z kościołami oraz związkami wyznaniowymi.

Gminny Program przede wszystkim ma na względzie aspekty profilaktyczne i medyczo - rehabilitacyjne efektywnie wpływające na skuteczność przeciwdziałania

uzależnieniom. Ponadto opiera się na wiedzy dotyczącej przeciwdziałania zagrożeniom uzależnienia, leczenia uzależnienia oraz rehabilitacji i resocjalizacji uzależnionych, a także zmniejszenia szkód społecznych spowodowanych uzależnieniem i współuzależnieniem, w tym pomocy społecznej udzielanej uzależnionym i ich rodzinom.

Gminny Program dostosowany jest do specyfiki oraz stopnia intensywności uzależnień występujących w Gminie Łabiszyn, a także uwzględnia istniejące możliwości jego realizacji - również pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym.

IV. DIAGNOZA I OCENA ZAGROŻEŃ

Gmina Łabiszyn położona jest w województwie kujawsko - pomorskim, w powiecie żnińskim. Ogółem zajmuje powierzchnię 16.692 ha, w tym miasto 291 ha. Administracyjnie Gmina podzielona jest na 15 sołectw, w których skład wchodzi 27 wsi. Gminę zamieszkuje ogółem 9.724 mieszkańców, w tym w mieście 4.513 (według stanu na dzień 31.12.2011 r.).

Uzależnienie od alkoholu jest postępującą i śmiertelną chorobą bio-psycho-społeczną. Nadużywanie alkoholu odpowiedzialne jest za wywoływanie około 60 typów chorób. Ponadto w psychice powstają mechanizmy głęboko zmieniające funkcjonowanie człowieka w sferze motywacyjnej, poznawczej i zaburzają jego relacje w środowisku społecznym. Sprzyjają kontynuacji picia, a więc powodują pogłębianie się uzależnienia. Problem alkoholizmu stanowi duże społeczne zagrożenie, z którym często związane jest występowanie w rodzinie przemocy czy zaniedbania. Równocześnie wzrasta też zjawisko narkomanii, nikotynizmu i lekomanii. Alkoholizm dotyczy nie tylko uzależnionych, ale wpływa na los całych rodzin oraz środowiska.

Aktualnie na terenie Gminy Łabiszyn leczeniem odwykowym objęte są łącznie 84 osoby, z czego :

- 72 osoby, w tym 4 kobiety zostały skierowane na terapię przez Gminną Komisję, część realizuje zajęcia, chociaż z różnym zaangażowaniem, inni są ponownie wzywani,
- 12 osób, w tym 2 kobiety zobowiązanych zostało do leczenia odwykowego postanowieniem sądowym i posiadają nadzór Sądu Rejonowego w Szubinie.

Należy podkreślić, że alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży, a najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo. Używanie napojów alkoholowych wzbudza wśród młodych ludzi skłonność do podejmowania różnorodnych zachowań, również ryzykownych dla zdrowia. Ponadto powoduje łatwość zażywania substancji psychoaktywnych czy swobody seksualnej. Równocześnie osłabia więzi rodzinne oraz zainteresowanie nauką szkolną, zanika respektowanie norm i wartości, a także praktyk religijnych.

Natomiast poważną przyczyną nadużywania alkoholu wśród dorosłych jest bezrobocie, które jako problem społeczny jest powszechnie uznawane za główną przyczynę ubożenia społeczeństwa. Jednocześnie uzależnienie znacznie utrudnia poszukiwanie pracy oraz poważnie zmniejsza efekty programów pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej.

Uzależnienia, a przede wszystkim alkoholizm, powodują wzrost następstw także obecnych w codziennym życiu Gminy Łabiszyn:

- a) problemy występujące bezpośrednio u osób uzależnionych :
 - uszkodzenia zdrowia prowadzące do samozniszczenia się,
 - zahamowania w rozwoju psychofizycznym oraz edukacyjnym u nastolatków;
- b) krzywdy wyrządzane członkom rodzin dotkniętych uzależnieniami :
 - postresowe schorzenia somatyczne,
 - ubożenie i demoralizacja,
 - zaburzenia emocjonalne u dzieci i młodzieży;

- c) dezorganizacja środowiska pracy :
 - absencja, wypadki,
 - obniżenie wydajności i jakości pracy,
 - zwalnianie i porzucanie pracy,
 - patologizacja bezrobotnych;
- d) naruszanie prawa i porządku publicznego :
 - wzrost przestępczości przy jednoczesnym obniżeniu wieku sprawców,
 - zaburzenia zachowań powodujące wzrost agresji,
 - prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu;
- e) przestępstwa i wykroczenia związane z obrotem napojami alkoholowymi :
 - sprzedaż osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz na kredyt lub pod zastaw,
 - prowadzenie handlu z naruszeniem zasad określonych w zezwoleniach lub alkoholem z nielegalnych źródeł.

V. ANALIZA BAZY I ZASOBÓW

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Do zadań własnych Gminy, na mocy art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, należy powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łabiszynie, w aktualnym dziesięcioosobowym składzie, powołana została Zarządzeniem Nr 0152/2/08 Burmistrza Łabiszyna z dnia 14 stycznia 2008 r. Komisja stanowi zespół specjalistów, osób odpowiednio przeszkolonych, reprezentujących różne specjalności i zawody niezbędne, aby skutecznie i kompleksowo zajmować się szeroko rozumianą profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a także innych uzależnień oraz interwencją i pomocą rodzinom, w których dochodzi do przemocy. W skład Gminnej Komisji wchodzi osoby o różnych, uzupełniających się kompetencjach oraz przedstawiciele służb z terenu Gminy, którzy mogą bezpośrednio włączać się w realizację zadań. Funkcję Przewodniczącego Komisji pełni Pełnomocnik Burmistrza Łabiszyna ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Na komisji spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Jednakże sam fakt uzależnienia od alkoholu nie może stanowić samoistnej podstawy do zobowiązania danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, lecz stanowi temu towarzyszyć muszą także określone negatywne zachowania w sferze społecznej. Zgodnie z art.24 ustawy postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy wyłącznie osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Komisja podejmuje odpowiednie działania służące ustaleniu, czy osoba nadużywająca alkoholu stosuje przemoc wobec najbliższych oraz – jeśli ma podejrzenie, że może być on sprawcą przemocy domowej – zawiadamia o tym fakcie odpowiednie służby, instytucje i organizacje oraz inicjuje pomoc dla ofiar przemocy. Do zadań Komisji należy również profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna, głównie skierowana do dzieci i młodzieży szkolnej, a także :

- podejmowanie zintegrowanych działań z instytucjami, jednostkami, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi w celu zwiększenia efektywności pomocy wobec całej rodziny z problemem alkoholowym lub narkomanią,
- opiniowanie i wydawanie postanowień do złożonych wniosków o wydanie pozwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności limitu i lokalizacji punktu sprzedaży z Uchwałą Rady Miejskiej w Łabiszynie,

- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Łabiszyna,
- występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego oraz podejmowanie interwencji w przypadku sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym czy w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

GRUPA ANONIMOWYCH ALKOHOLIKÓW „KROKUS”

Inicjatorami powołania w dniu 02 sierpnia 1996 r. Grupy Anonimowych Alkoholików „KROKUS” w Łabiszynie byli wyłącznie niepijący alkoholicy. Grupa AA „Krokus” od początku swoją siedzibę miała w salce przy parafii p.w. św. Mikołaja w Łabiszynie. Natomiast od 2009 roku ma swój lokal w Gminnym Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Powstańców Wielkopolskich 17 w Łabiszynie. Regularnie odbywają się tam spotkania w każdy poniedziałek o godz. 17,00. Ponadto w ostatni poniedziałek miesiąca prowadzone są otwarte mitingi, w których mogą brać udział wszyscy zainteresowani problemem alkoholizmu. We wszystkich zajęciach uczestniczą również rodziny członków AA. Jednocześnie „KROKUS” utrzymuje stałe kontakty i współpracę z innymi Grupami AA. Przedstawiciele AA „KROKUS” od kilku lat biorą udział w Ogólnopolskim Wiosennym Zlocie Rodzin Abstynenckich – TATRY, który odbywa się w Małym Cichem k/Zakopanego.

Zasady programowe zapewniają członkom AA możliwość swobodnego wypowiedzenia się i dzielenia własnymi odczuciami, a równocześnie przestrzega się zakazu krytykowania czy oceniania wypowiedzi innych. Grupa AA „KROKUS” stanowi wspólnotę, która opierając się na własnych doświadczeniach wzajemnie sobie pomaga w rozwiązywaniu różnych życiowych problemów, ale przede wszystkim w utrzymaniu stanu abstynencji.

PUNKT KONSULTACYJNY

Punkt Konsultacyjny w Łabiszynie funkcjonuje od 2 sierpnia 1996 roku, a obecnie swoją siedzibę ma w kompleksie pomieszczeń stanowiących Gminne Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Powstańców Wielkopolskich 17 w Łabiszynie. Konsultanci pełnią tam dyżury dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych. Do Punktu uczęszczają osoby zgłaszające się dobrowolnie, ale także kierowane przez Gminną Komisję oraz z nakazu kuratorów lub postanowienia Sądu Rejonowego. Obecnie Gminna Komisja skierowała 72 osoby, natomiast z postanowieniem Sądu Rejonowego w Szubinie jest 12 osób. Ponadto stała grupa uzależnionych korzysta z rozmów wspierających.

Punkt Konsultacyjny nawiązuje pierwszy kontakt z osobą uzależnioną lub współuzależnioną, aby zdiagnozować problemy całej rodziny z jednoczesnym zaplanowaniem wsparcia i pomocy dla wszystkich jej członków, tak dorosłych jak i dzieci. Prowadzone rozmowy motywujące i wspierające pozwalają na wstępne rozpoznanie problemu uzależnienia, czy współuzależnienia. Udzielana jest także pomoc w przypadku występowania przemocy oraz pomoc merytoryczna, np. redagowanie wniosków o leczenie odwykowe, wniosków do prokuratury, pozwów o alimentację.

ŚWIETLICE SOCJOTERAPEUTYCZNE

Na terenie Gminy Łabiszyn istnieją dwie świetlice socjoterapeutyczne. Świetlica socjoterapeutyczna w Lubostroniu funkcjonuje pod kierunkiem Gminnej Komisji. W zajęciach odbywanych w pomieszczeniu udostępnionym przez miejscową parafię uczestniczy średnio 28 wychowanków. Natomiast świetlica socjoterapeutyczna w Łabiszynie nadzorowana jest przez MOPS. Zajęcia prowadzone są w pomieszczeniu Gminnego Centrum Pomocy Rodzinie. Uczestniczy w nich średnio 26 wychowanków.

Świetlica socjoterapeutyczna sporządza diagnozę indywidualną dziecka, jego sytuacji rodzinnej i szkolnej, prowadzi zajęcia socjoterapeutyczne i pozalekcyjne, realizuje programy rozwojowo-terapeutyczne oraz prowadzi zajęcia dla rodziców w zakresie

doskonalenia umiejętności wychowawczych, a także utrzymuje kontakty z rodziną dziecka, szkołą oraz innymi instytucjami. Wychowankowie niejednokrotnie stwarzają problemy wychowawcze, których podłożem są zaburzenia emocjonalne wywołane przez alkoholizm najbliższych.

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy powołaną do realizacji zadań zleconych i własnych z zakresu pomocy społecznej. Działania wykonuje poprzez 10 pracowników, w tym kierownik, 3 pracowników socjalnych, 2 pracowników świadczeń rodzinnych oraz 3 opiekunki oraz księgową. MOPS spełnia ważną rolę w łagodzeniu negatywnych skutków bezrobocia, niskiego uposażenia, niezaradności życiowej oraz wynikających z tych faktów rozgoryczenia, złości i stanów depresyjnych. Swoje zadania wypełnia realizując pomoc materialną oraz pracę socjalną, zwłaszcza w odniesieniu do rodzin patologicznych, które najbardziej narażone są na rozwój uzależnień, a w konsekwencji na występowanie przemocy. W przypadku stwierdzenia faktów przemocy w rodzinie natychmiastową pomoc podejmuje powołany Zarządzeniem Burmistrza Łabiszyna Zespół Interdyscyplinarny.

Najczęstszym powodem udzielania pomocy jest bezrobocie, a tym samym brak środków na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych. Dalej w kolejności są niepełnosprawność i długotrwała choroba. Jednakże niepokojącym i coraz częściej występującym problemem jest alkoholizm dotyczący ponad 77 rodzin liczących 321 osób, które korzystały z następujących form pomocy :

- gorącego posiłku raz dziennie - w okresie zimowym,
- dożywiania dzieci w szkołach, przedszkolach i świetlicy socjoterapeutycznej,
- pomocy rzeczowej, m.in. zakup żywności, lekarstw, odzieży,
- pomocy finansowej na potrzeby bytowe, regulowanie rachunków za energię elektryczną, gaz, a także na zakup biletów miesięcznych dla dzieci uczących się poza miejscem zamieszkania.

SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łabiszynie zapewnia opiekę medyczną dla wszystkich mieszkańców Gminy poprzez Przychodnię w Łabiszynie oraz Punkt Lekarski w Lubostroniu. Jednostka świadczy usługi medyczne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologii i rehabilitacji leczniczej, które realizowane są przez 4 lekarzy, 2 rehabilitantów, 7 pielęgniarek, położną, pomoc dentystyczną. Równocześnie NZOZ Centrum Medyczne w Szubinie, w formie dzierżawy gabinetu i sprzętu, realizuje usługi ginekologiczne.

Ponadto istnieją w Łabiszynie prywatne gabinety stomatologiczne, a także na terenie miasta znajdują się dwie apteki, w tym jedna prywatna.

POLICJA

Posterunek Policji w Łabiszynie współpracuje z Gminną Komisją w różnych dziedzinach. Głównie w zakresie interwencji w przypadkach występowania przemocy domowej, uruchamiając procedurę „Niebieskiej Karty”, przeprowadzania kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz kierowania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, również na wniosek rodziny uzależnionego. Jednostka składa się z 5 osób, tj. kierownika, 2 dzielnicowych, 2 funkcjonariusza służby prewencyjnej, a ponadto 2 funkcjonariuszy służby kryminalnej jest oddelegowanych do Komisariatu Policji w Barcinie.

KURATORZY

Gmina Łabiszyn objęta jest działaniem 2 kuratorów zawodowych i 6 kuratorów społecznych III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Szubinie. Ponadto, gdy uzależniony jest skazany w procesie karnym obejmują go także kuratorzy Wydziału Karnego. Wszyscy Kuratorzy współpracują z Gminną Komisją, policją, szkołami, MOPS oraz miejscowymi jednostkami i organizacjami.

SZKOLNICTWO

Szkoła, a w niej przede wszystkim klasy szkolne, stanowią jedno z podstawowych środowisk oddziaływań profilaktycznych. Najbardziej skuteczne są programy profilaktyczne, które obejmują całą szkołę i w które zaangażowani są zarówno wszyscy nauczyciele, jak i pedagog oraz pielęgniarka. Mając na uwadze profesjonalność i skuteczność działań systematycznie przybywa nauczycieli posiadających uprawnienia do realizowania określonych programów profilaktycznych. Nauczyciele uczestniczą w różnego typu szkoleniach i warsztatach dotyczących przyczyn i skutków nadużywania alkoholu i narkotyków, a także umiejętności postępowania w przypadkach przemocy w rodzinie. Ponadto nauczyciele i pedagodzy posiadają umiejętności w zakresie aktywnych form przeciwdziałania przemocy i bezpieczeństwa w szkole oraz są przygotowani w zakresie mediacji.

Oprócz profilaktyki pierwszorzędowej szkoła jest też miejscem, w którym można zdiagnozować zachowania problemowe i podjąć interwencję, czy skierować ucznia lub członka jego rodziny do miejsc zajmujących się udzielaniem profesjonalnej pomocy psychologicznej.

Szkoły w stosunku do wszystkich uczniów prowadzą różnorodne formy zajęć:

- programy profilaktyczne, w tym szkolne, włączające rodziców uczniów,
- prelekcje, warsztaty, pogadanki,
- spotkania edukacyjno-profilaktyczne,
- udział w konkursach i programach estradowych organizowanych przez media,
- zajęcia profilaktyczne w ramach realizowanego programu nauczania.

W roku szkolnym 2012/2013 profilaktykę uzależnień realizują niżej wymienione placówki oświatowe:

Lp.	Placówka oświatowa	Uczniowie	Nauczyciele
		<i>(wg sprawozdań SIO)</i>	
1.	Zespół Szkół w Łabiszynie: - Gimnazjum - Szkoła Podstawowa	704 233 471	73
2.	Zespół Szkół w Lubostroniu : - Gimnazjum - Szkoła Podstawowa	198 89 109	22
3.	Szkoła Podstawowa w Ojrzanowie	74	10
5.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Nowym Dąbiu	29 (klasy I-III)	6
6.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Łabiszynie : - Zasadnicza Szkoła Zawodowa	185	9
RAZEM		1.271	115

ŁABISZYŃSKI DOM KULTURY

Łabiszyński Dom Kultury prowadzi działalność kulturalno - oświatową oraz rekreacyjną. Różnorodne formy zajęć skierowane do bywalców, będących w różnym wieku, kształtują ich postawy i zachowania oraz rozwijają zainteresowania. Oferowany program realizowany jest w ramach istniejących kółek i zespołów., a także podczas spotkań stowarzyszeń i organizacji korzystających z pomieszczeń ŁDK. Jednocześnie dla różnych grup społecznych organizowane są konkursy, turnieje, dyskoteki, ogniska, pokazy, wernisaże, spotkania, wystawy, wycieczki.

Przy Łabiszyńskim Domu Kultury działa także Klub Seniora „Tulipan” oraz jego chór.

BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIASTA I GMINY ŁABISZYN IM. DR JULIANA GERPE

Program Biblioteki Publicznej obejmuje czytelnictwo, a także realizację odczytów, spotkań, konkursów, zajęć programowych. Podobne działania programowe realizowane są również przez filie biblioteczne w Lubostroniu, Jeżewie, Nowym Dąbiu.

Biblioteka oprócz działalności czytelniczej prowadzi również pracę kulturalno - oświatową realizowaną poprzez :

- a) Koło Przyjaciół Biblioteki - dla dorosłych czytelników,
- b) Koło Miłośników Książki - dla dzieci i młodzieży.

ŁABISZYŃSKIE TOWARZYSTWO KULTURALNE

Łabiszyńskie Towarzystwo Kulturalne upowszechnia kulturę i sztukę, inicjuje i organizuje różnorodne formy życia społeczno - kulturalnego. Przede wszystkim dużą rolę przywiązuje do kultywowania tradycji lokalnych, regionalnych i historycznych Pałuk. Prowadzi także działalność edytorską, ze szczególnym uwzględnieniem historii regionalnej oraz sprawuje opiekę nad zabytkami i miejscami pamięci narodowej. Do swoich działań włącza mieszkańców zainteresowanych miejscową historią.

ORGANIZACJE UPOWSZECHNIAJĄCE KULTURĘ FIZYCZNĄ I SPORT

Rozwijanie zainteresowań sportowych oraz sprawności fizycznej osób w różnym wieku zapewniają działające w szerokim zakresie kluby i stowarzyszenia:

- a) Miejski Ludowy Klub Sportowy „NOTEĆ” w Łabiszynie,
- b) Uczniowski Klub Sportowy „ŁABISZYNIANKA” w Łabiszynie – bilard,
- c) Uczniowski Klub Sportowy „LIDER” w Łabiszynie,
- d) Uczniowski Klub Sportowy „LIDER” w Łabiszynie – sekcja dorosłych,
- e) Uczniowski Klub Sportowy w Lubostroniu,
- f) Jeździecki Klub Sportowy „VULCAN” w Smogorzewie,
- g) Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „GAKKO – KARATE” w Łabiszynie,
- h) Klub „Aktywny Aerobik” w Jeżewie,
- i) Ludowy Zespół Sportowy „JUTRZENKA” w JabłóWKu.

Działalność sportowa jest prowadzona na bazie dwóch kompleksów sportowych "Moje Boisko-Orlik 2012", które znajdują się przy Zespole Szkół w Łabiszynie oraz przy Zespole Szkół w Lubostroniu. Równocześnie przy wymienionych zespołach szkół istnieją ogólnodostępne sale gimnastyczne. Ponadto klubowa działalność sportowa odbywa się na Stadionie Miejskim.

Natomiast inny typ działalności rekreacyjnej prowadzą: Towarzystwo Szachistów, Bractwo Kurkowe, koła łowieckie Polskiego Związku Łowieckiego i koło Polskiego Związku Wędkarskiego.

KADRA POSIADAJĄCA PRZYGOTOWANIE DO PRACY PROFILAKTYCZNO - TERAPEUTYCZNEJ

Skuteczna realizacja Gminnego Programu uzależniona jest od doświadczenia i wiedzy, a także zaangażowania kadry działającej w jednostkach i organizacjach, które przedstawiono powyżej. Właśnie wśród nich istnieje liczna grupa specjalistów oraz przeszkolonych osób pozwalająca na prowadzenie różnorodnych zajęć, programów, warsztatów czy innych działań związanych z profilaktyką i pomocą rodzinie. Przedstawia się to następująco:

- ponad 70 osób ukończyło szkolenie rad pedagogicznych i mają uprawnienia do prowadzenia zajęć na tematy „Profilaktyka szkolna - profilaktyka uzależnień” oraz „Profilaktyka szkolna - rola czynników emocjonalnych w powstawaniu zachowań ryzykownych wśród młodzieży szkolnej. Wychowanie wobec przemocy”,
- ponad 20 osób jest realizatorami programu profilaktycznego „Spójrz Inaczej”,
- około 20 osób może prowadzić szkolny program „Drugi Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”,
- około 10 osób ma uprawnienia do prowadzenia zajęć profilaktycznych z narkomanii „Jak poznać czy dziecko sięga po narkotyki?”,
- 5 osób ma uprawnienia do realizacji w szkołach programu „Nasze Spotkania”,
- 2 osoby ukończyły kurs „Przemoc w rodzinie - diagnoza i pomoc”, w Warszawie,
- 2 osoby ukończyły Studium Wiedzy o Problemach Alkoholowych przy Instytucie Psychologii Zdrowia i Trzeźwości w Warszawie,
- 2 osoby ukończyły Studium Pomocy Psychologicznej i Psychoterapii w Sopocie.

Prowadzenie efektywnej profilaktyki uzależnień zapewniają członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocnik Burmistrza Łabiszyna ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, którzy sukcesywnie, w miarę potrzeb, uczestniczą w różnorodnych konferencjach, szkoleniach, seminariach, czy warsztatach.

VI. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY I OCENY ZAGROŻENIA ORAZ ANALIZY BAZY I ZASOBÓW

1. Realizowanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii jako gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.
2. Prowadzenie wśród mieszkańców działalności uświadamiającej, pozwalającej na rozszerzanie zjawiska ujawniania występowania choroby alkoholowej z równoczesnym kierowaniem osób uzależnionych na leczenie.
3. Zgłaszanie faktów występowania przemocy w rodzinach lub innych środowiskach.
4. Podejmowanie działań interwencyjnych w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przede wszystkim w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.
5. Skuteczne zajmowanie się szeroko rozumianą profilaktyką i rozwiązywaniem problemów nie tylko alkoholowych, w tym interwencją i kompleksową pomocą rodzinom, w których dochodzi do przemocy.
6. Zwracanie szczególnej uwagi na dzieci i młodzież ze środowisk patologicznych, kryminogennych oraz z rodzin z problemami alkoholizmu lub narkomanii, w których istnieje zwiększone zagrożenie uzależnieniem. Zapewnienie im możliwości atrakcyjnego spędzania wolnego czasu i rozwijania swoich zainteresowań poprzez właściwe zorganizowanie zajęć.
7. Rozszerzanie i urozmaicanie proponowanych form w zakresie profilaktyki uzależnień (alkoholizm, narkomania, nikotynizm, lekomania) wśród młodzieży szkolnej oraz jej rodziców. Równocześnie szersze jej propagowanie wśród osób współuzależnionych, a także w grupach zawodowych.

8. Prowadzenie zajęć świetlic socjoterapeutycznych poprzez sukcesywne przygotowywanie i realizowanie indywidualnych programów rozwojowo - terapeutycznych dla dzieci.
9. Wspieranie oraz inicjowanie działalności grupy samopomocowej Anonimowych Alkoholików „KROKUS”.
10. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego zajmującego się zdiagnozowaniem problemów całej rodziny (alkoholizm, narkomania, przemoc, zaniedbywanie dzieci, problem pijących nastolatków, ubóstwo) i zaplanowaniem pomocy dla wszystkich jej członków, tak dorosłych jak i dzieci.
10. Utrzymywanie właściwych warunków, gwarantujących dyskrecję i komfort psychiczny, dla umożliwienia pełnej realizacji zadań Punktu Konsultacyjnego.
11. Popieranie wszelkich inicjatyw podejmowanych do walki z uzależnieniami oraz propagujących zdrowy styl życia.
12. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie centrów integracji społecznej.
13. Inspirowanie mieszkańców do korzystania z istniejącej bazy, w której prowadzone są różnorodne formy służące krzewieniu kultury, sportu i rekreacji. Propagowanie spędzania wolnego czasu na rozwijaniu i realizowaniu swoich pasji oraz zainteresowań.
14. Zwiększanie kadry specjalistów i wolontariuszy poprzez umożliwianie pogłębiania i zdobywania wiedzy na temat profilaktyki oraz leczenia uzależnień, a także innych patologii społecznych.
15. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz kontrola przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim.
16. Podejmowanie zintegrowanych działań z różnymi instytucjami w celu zwiększenie efektywności pomocy wobec całej rodziny, w której występuje patologia rodziny i patologia indywidualna. Wspólna działalność dotyczy przede wszystkim szkół, poradni psychologiczno - pedagogicznej, ośrodka pomocy społecznej, poradni uzależnień, sądu rodzinnego, policji, świetlic socjoterapeutycznych.

VII. REGLAMENTACJA SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXVII/235/2001 z dnia 16.10.2001 r. ustalono dla miasta i gminy Łabiszyn maksymalną liczbę 30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 7 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Aktualnie na terenie miasta i gminy sprzedaż detaliczną i gastronomiczną prowadzą podmioty gospodarcze posiadające następujące rodzaje zezwoleń :

SKLEPY

- 36 sklepów - do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa
- 30 sklepów - powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)
- 26 sklepów - powyżej 18% zawartości alkoholu

LOKALE

- 10 lokali - do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa
- 3 lokale - powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)
- 4 lokale - powyżej 18% zawartości alkoholu

OGRÓDKI PIWNE

- 5 ogródków - do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa.

Kierując się potrzebą ograniczania dostępności do alkoholu uchwała Rady Miejskiej określiła zasady usytuowania wszystkich punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, a także wprowadziła stały zakaz sprzedaży, podawania i spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych ze względu na charakter obiektów, oprócz wymienionych w art.14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tj. kultu religijnego, sportowych, służby zdrowia. Uchwalono też stały zakaz prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych w odległości, co najmniej 40 metrów od wymienionych obiektów.

Wydawanie zezwoleń na sprzedaż oraz sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych jest zadaniem własnym gminy. Zezwolenia wydaje Burmistrz Łabiszyna w formie decyzji administracyjnej. Natomiast wcześniej Gminna Komisja, w formie postanowienia, dokonuje opiniowania wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności limitu i lokalizacji punktu sprzedaży z wymienioną Uchwałą Rady Miejskiej. Wydane zezwolenie może być cofnięte w szczególnych przypadkach określonych w wymienionej ustawie. Przedsiębiorca, któremu cofnięto zezwolenie może zwrócić się o ponowne jego wydanie dopiero po upływie 3 lat.

Gminna Komisja, na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Łabiszyna, dokonuje kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż oraz na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w sklepach i lokalach.

VIII. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Należy podkreślić, że całokształt działalności realizowanej w ramach Gminnego Programu został podzielony na trzy podstawowe grupy:

I. Profilaktyka pierwszorzędowa, czyli działania mające na celu promocję zdrowia oraz przedłużenie życia człowieka z jednej strony, a z drugiej strony zapobieganie pojawieniu się problemów związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu i narkotyków. Szczególnie istotna jest wczesna profilaktyka i promocja zdrowia wśród dzieci i młodzieży.

II. Profilaktyka drugorzędowa mająca na celu ujawnienie osób o najwyższym ryzyku uzależnienia się od alkoholu oraz udzielenie tym osobom pomocy w minimalizacji tego ryzyka, a więc zapobieganie używaniu zależnego.

III. Profilaktyka trzeciorzędowa zawierająca aspekt leczniczo - rehabilitacyjny uzależnienia, rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu uzależnienia alkoholowego i narkomanii. Ma na celu przeciwdziałanie pogłębiania się procesu chorobowego oraz umożliwienie osobie leczącej się powrotu do społeczeństwa.

Główne kierunki działań skierowane są na realizację następujących zadań:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
4. Kontrola działalności gospodarczej związanej z obrotem napojami alkoholowymi.

Do priorytetu Gminnego Programu należy zaliczyć:

- dostarczanie pozytywnych wzorców spędzania czasu i rozwijania aspiracji życiowych,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- zachęcanie lokalnych grup społecznych do wyrażania poglądów i brania udziału w działaniach dotyczących promocji i ochrony zdrowia, szczególnie w aspekcie uzależnień,
- popieranie lokalnych grup społecznych, które chcą być aktywniejsze w profilaktyce uzależnień - wspieranie, doradzanie, informowanie.

Podstawowe mierniki efektywności Gminnego Programu to:

- stopniowa modyfikacja struktury i sposobów picia alkoholu,
- podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej,
- zmniejszenie ilości osób systematycznie spożywających alkohol,
- zwiększenie ilości osób deklarujących abstynencję,
- skuteczniejsza pomoc w poprawie sytuacji rodzin osób nadużywających alkoholu,
- mniejsza ilość przestępstw związanych z używaniem alkoholu, a w konsekwencji wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu podejmuje Rada Miejska w Łabiszynie.
2. Program uchwalany jest corocznie.
3. Wykonanie Gminnego Programu należy do Pełnomocnika Burmistrza Łabiszyna ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom.
4. Członkowie Gminnej Komisji zobowiązani są do bezpośredniego zaangażowania się w realizację zadań określonych w Gminnym Programie.
- 5.. Zasady finansowania Gminnej Komisji są następujące:
 - a) członkowie, oprócz przewodniczącego komisji, za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu otrzymują wynagrodzenie miesięczne w wysokości 100,00 zł brutto,
 - b) w przypadku nie uczestniczenia w pracach Gminnej Komisji, tj. m.in. polegających na:
 - kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i sporządzeniu z nich protokółów,
 - rozmowie prowadzonej bezpośrednio w środowisku uzależnionego i sporządzeniu na jej podstawie pisemnej opinii,
 - posiedzeniu Gminnej Komisji,
 - pozostałej, zleconej indywidualnie, działalności profilaktyczno - terapeutycznej,wynagrodzenie miesięczne obniża się o 20,00 zł brutto za każdą nieobecność.
6. Gminny Program przedkładany jest Wojewodzie Kujawsko – Pomorskiemu w Bydgoszczy.
7. Regionalna Izba Obrachunkowa, analizując budżet Gminy, sprawdza prawidłowość realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu.